

Noteikumi par īpaši bērniem paredzēta mārketinga aizliegumu noteiktiem pārtikas produktiem

Tiesiskais pamats: Pieņemts ar 2025. gada 25. aprīļa Karaļa dekrētu saskaņā ar 2003. gada 19. decembra Likuma Nr. 124 par pārtikas ražošanu un pārtikas nekaitīgumu 3. panta otro daļu, 10. panta trešo daļu un 23. panta pirmo daļu u. c.

(Šis ir noteikumu norvēģu valodas redakcijas neoficiāls tulkojums, un tas ir sniegts tikai informatīvos nolūkos.)

1. pants. Mērķis

Šo noteikumu mērķis ir veicināt veselību, novēršot ar uzturu saistītas veselības problēmas un slimības iedzīvotāju vidū un aizsargājot bērnus no veselības ziņā nevēlama mārketinga.

2. pants. Piemērošanas joma

Šie noteikumi attiecas uz ikvienu, kas ražo, apstrādā un izplata, tostarp pārdod vai tirgo, pārtikas produktus. Tie neaptver informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējus, video koplietošanas platformas pakalpojumus un redaktora kontrolētus medijus, tostarp televīzijas un audiovizuālo pakalpojumu sniedzējus pēc pieprasījuma.

Šie noteikumi attiecas uz Norvēģiju, tostarp Svalbāru.

3. pants. Definīcijas

Šajos noteikumos piemēro šādas definīcijas:

- a. "bērni" ir personas, kas jaunākas par 18 gadiem;
- b. "mārketinga" ir jebkāda veida saziņa vai darbība mārketinga nolūkos. Mārketinga nolūks pastāv, ja saziņas vai darbības mērķis ir veicināt pārdošanu patērētājiem;
- c. "sponsorēšana" ir jebkāda veida tāds publisks vai privāts ieguldījums pasākumā, uzņēmumā vai personā, kura mērķis ir veicināt produktu pārdošanu patērētājiem.

4. pants. Mārketinga aizliegums

Ir aizliegts veikt tādu mārketingu I pielikumā norādītajiem produktiem, kas īpaši paredzēti bērniem. Neatkarīgi no tā, vai mārketinga ir īpaši paredzēts bērniem, minēto produktu mārketinga nedrīkst notikt tā, lai mudinātu pieaugušos iegādāties produktu bērniem.

Par īpaši bērniem paredzētu mārketingu I pielikumā norādītajiem produktiem vienmēr ir uzskatāmi šādi pasākumi:

- a. reklāma kinoteātros saistībā ar filmām, kas īpaši paredzētas bērniem līdz 13 gadu vecumam un sākas pirms plkst. 18.30;
- b. visu veidu konkursi ar vecuma ierobežojumu zem 18 gadiem;
- c. degustācijas un paraugu izplatīšana bērniem.

Novērtējot, vai kāds cits I pielikumā minēto produktu mārketinga ir īpaši paredzēts bērniem, jāveic vispārējs novērtējums, kurā var ņemt vērā šādu informāciju:

- a. vai produktu galvenokārt patērē bērni un vai tas ir īpaši pievilcīgs bērniem;

- b. vai mārketinga tiek veikts ar tādu noformējumu, saturu vai dizainu, kas ir īpaši pievilcīgs bērniem, piemēram, valodas, krāsu, efektu, attēlu, animācijas vai zīmētu tēlu aspektā;
- c. mārketinga laiks un vieta;
- d. vai ir iesaistīti bērni vai personas, kas var īpaši piesaistīt bērnus;
- e. vai tiek izmantotas dāvanas, rotaļlietas, kuponi, atlaides, kolekcionējami priekšmeti, konkursi vai spēles, kas var būt īpaši pievilcīgas bērniem.

5. pants. Atbrīvojumi no mārketinga aizlieguma

Ir atļauts mārketinga šādā veidā:

- a. sponsorēšana bezpeļņas nolūkā, izņemot ieguldījumus ar produktiem, kas iekļauti I pielikuma 1.–5. pārtikas kategorijā;
- b. sponsora nosaukuma un preču zīmju izmantošana, izņemot preču zīmes, kas attiecas uz konkrētiem produktiem I pielikumā;
- c. produkta dizains;
- d. iepakojums un iesaiņojums;
- e. parasta preču izstādīšana tirdzniecības vietā;
- f. pamatota produkta informācija tīmekļa vietnēs un saistībā ar tirdzniecības vietu.

6. pants. Uzraudzība un pārsūdzības

Norvēģijas Veselības direkcija uzrauga šo noteikumu īstenošanu un var pieņemt lēmumus, kas vajadzīgi, lai tos īstenotu (sk. Norvēģijas Pārtikas likuma 23. pantu).

Tirgus padome izskata apelācijas pret Veselības direkcijas lēmumiem saskaņā ar šiem noteikumiem. Tirgvedības kontroles likumā vai saskaņā ar to paredzētie procesuālie noteikumi attiecas uz to, kā Tirgus padome izskata apelācijas, ciktāl tās ir pieņemamas izskatīšanai.

7. pants. Labošana un piespiedu naudassodi

Ja Veselības direkcija konstatē, ka ir pārkāpts kāds no 4. panta noteikumiem, tā var izdot rīkojumu par situācijas labošanu. Vienlaikus nosaka arī labošanas termiņu. Veselības direkcija var prasīt no pārkāpēja rakstisku apstiprinājumu, ka nelikumīgā situācija ir beigusies.

Vienlaikus ar rīkojumu veikt labojumus Veselības direkcija var piemērot piespiedu naudassodu saskaņā ar Pārtikas likuma 26. pantu.

8. pants. Pārejas periods

Šo noteikumu 4. un 5. panta prasības nepiemēro uzņēmumiem, uz kuriem 2. panta pirmā daļa attiecas pirms 2025. gada 25. oktobra.

9. pants. Stāšanās spēkā

Šie noteikumi stājas spēkā 2025. gada 25. aprīlī.

I pielikums Noteikumiem par īpaši bērniem paredzēta mārketinga aizliegumu noteiktiem pārtikas produktiem

Termins “cukuri” atbilst cukuru definīcijai, kas ietverta 2014. gada 28. novembra Noteikumu Nr. 1497 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem (Pārtikas produktu informācijas sniegšanas noteikumi) 1. pantā, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem I pielikuma “Īpašās definīcijas” 8. punktu.

Termins “pievienotie cukuri” atbilst pievienoto cukuru definīcijai, kas sniegta 2. panta i) punktā 2015. gada 18. februāra Noteikumos Nr. 139 par pārtikas produktu brīvprātīgu marķēšanu ar zīmi “Atslēgas caurums” (Noteikumi par zīmi “Atslēgas caurums”).

“Saldinātāji” ir saldinātāji, kas minēti 2011. gada 6. jūnija Noteikumu Nr. 668 par pārtikas piedevām 1. pantā, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1333/2008 par pārtikas piedevām II pielikuma “Savienības atļauto pārtikas piedevu saraksts un lietošanas nosacījumi” B daļas 2. sarakstu.

Pārtikas produktu un dzērienu kategorijas	Dažādās pārtikas produktu un dzērienu kategorijās iekļautie produktu veidi un piemēri	Aptvertie produkti/ robežlielumi (norādīts attiecībā uz 100 g/100 ml lietošanai cilvēka uzturā gatava produkta)
1. Šokolādes un cukura konditorejas izstrādājumi, enerģijas batoniņi un saldie garnējumi / ziežamie produkti un deserti	Šokolāde un cukura konditorejas izstrādājumi, tajā skaitā: - šokolāde un citi šokolādes izstrādājumi, ietverot tumšo un balto šokolādi un konditorejas izstrādājumus, - cukura konditorejas izstrādājumi bez kakao, ietverot žeļejas, vārītas konfektes, košļājamo gumiju, sūkājamās pastilas, karameles, lakricu, marcipāna konfektes. Enerģijas batoniņi, tajā skaitā: - riekstu batoniņi, proteīna batoniņi un granolas un graudaugu batoniņi. Saldie garnējumi / ziežamie produkti, tajā skaitā: - medus un šokolādes ziežamie produkti, saldie uz riekstu bāzes izgatavoti ziežamie	Attiecas uz visiem produktiem

	produkti / sviesti un citi līdzīgi saldi garnējumi / ziežamie produkti, - ievārījums/marmelādes, "prim" (mīksta un salda sūkalu siers) un brūnais siers ar pievienotiem cukuriem vai (mākslīgajiem) saldinātājiem. Saldie deserti, tajā skaitā: - pudiņi, krējuma deserti, desertu želejas, kompoti un šokolādes musi.	
2. Kūkas, cepumi un citi saldie un/vai treknie konditorejas izstrādājumi	Kūkas, cepumi un citi saldie un/vai treknie konditorejas izstrādājumi, tajā skaitā: - kūkas, cepumi un maizes izstrādājumi, piemēram, maizītes, smalkmaizītes, pīrāgi, konditorejas izstrādājumi, kruasāni, virtuļi, saldās vafeles un pankūkas, - sausie maisījumi kūku pagatavošanai, miltu maisījumi, mīkla panēšanai un minēto produktu mīklas.	Attiecas uz visiem produktiem
3. Uzkodas	Popkorns Sālīti rieksti un sālītu riekstu maisījumi, arī tādi, kas satur augļus Pikanti krekeri/cepumi un kliņģeri Citas uzkodas, tostarp - rīsu vai kukurūzas uzkodas, - uzkodas, kas pagatavotas no mīklas, - uzkodas no kartupeļiem, dārzeņiem, augļiem, ogām vai graudiem, kas ir čipsi/kraukšķi un tamlīdzīgi produkti, kā arī žāvēti augļi un ogas, - ekstrudētas uzkodas.	Attiecas uz visiem produktiem
4. Saldējumi	Saldējumi, arī tie, kas satur kakao, tajā skaitā: - saldējumi uz krējuma un piena bāzes un augu izcelsmes aizstājēji, saldējumi uz ūdens bāzes, augļu saldējumi, sorbeti un saldēti jogurti.	Attiecas uz visiem produktiem
5. Bezalkoholiskie dzērieni, enerģijas dzērieni,	Bezalkoholiskie dzērieni, enerģijas dzērieni, liķieri/sausā limonāde un tamlīdzīgi	Attiecas uz visiem produktiem

liķieri/sausā limonāde un tamlīdzīgi dzērieni	dzērieni, tajā skaitā: - ledus tēja, - un citi līdzīgi saldie bezalkoholiskie dzērieni, piemēram, augļu un ogu dzērieni (gāzēti un negāzēti), ja tie neietilpst 6. dzērienu kategorijā.	
6. Sulas un tamlīdzīgi	Sulas un tamlīdzīgi, tajā skaitā: - sulas, nektāri un līdzīgi produkti, tostarp kokteiļi (no augļiem, ogām vai dārzeņiem), arī tādi, kas rekonstituēti no koncentrāta (ietver kokteiļus ar jogurtu/pienu, ja jogurts/piens nav galvenā sastāvdaļa), - augļu un dārzeņu nektāri,	- Pievienotie cukuri > 0 g - Saldinātāji > 0
7. Piens un augu izcelsmes dzērieni	Piens un augu izcelsmes piens/dzērieni, tajā skaitā: - visu veidu piens un augu izcelsmes piens/dzērieni, izņemot raudzētas šķirnes, sk. 9. pārtikas produktu kategoriju, - piena kokteiļi, - kafija un kafijas dzērieni, kas satur pienu vai augu izcelsmes pienu/dzērienus (kuru galvenā sastāvdaļa ir piens vai augu izcelsmes piens/dzērieni), ledus kafija.	- Pievienotie cukuri > 0 g - Saldinātāji > 0
8. Brokastu pārslas	Brokastu pārslas un citi graudaugu produkti, tajā skaitā: - graudi, granola, musli, sauso putru maisījumi.	- Cukuri > 12,5 g - Pārtikas šķiedrvielas < 6 g
9. Jogurts un tamlīdzīgi produkti	Jogurts un fermentēta piena produkti, tajā skaitā: - jogurts, fermentēts aromatizēts piens un dzeramais jogurts, uz siera bāzes veidoti jogurta atdarinājumi, - ietver arī saliktos produktus, piemēram, jogurtus ar musli. Fermentēti, sabiezināti augu izcelsmes produkti un citi jogurta atdarinājumi	- Tauki > 3 g - Cukuri > 10 g - Saldinātāji > 0

	- ietver arī saliktos produktus, piemēram, jogurtus ar musli.	
10. Ātrās ēdināšanas ēdieni un saliktie ēdieni	Ātrās ēdināšanas ēdieni un saliktie ēdieni - Ātrās ēdināšanas ēdieni: viegli pieejama pārtika, ko pārdod pilnībā sagatavotu, iespējams, karsētu un iesaiņotu. Tajā skaitā picas un picas uzkodas; sviestmaizes un ietinumī/ruļļi; šķiņķi maizes traukos; ēdieni ar desām; frī kartupeļi; makaronu ēdieni, gatavi salāti; gatavi ēdieni, kas sastāv no ogļhidrātu un dārzeņu vai gaļas/zivju/pākšaugu kombinācijas, vai visas trīs kopā; zupas; putas (pilnībā sagatavotas). Tajā skaitā atsevišķas ātrās ēdināšanas ēdienu sastāvdaļas (piemēram, frī kartupeļi un vistas nageņi), un katram ātrās ēdināšanas ēdienkartē iekļautajam produktam jāatbilst attiecīgās pārtikas/dzērienu kategorijas kritērijiem šajā tabulā. - Saliktie ēdieni: saliktie ēdieni, kas ir gatavi ēšanai, saldēti, atdzesēti vai konservēti (piemēram, tiek pārdoti pārtikas veikalos). Tajā skaitā ietilpst pica, picas uzkodas, sviestmaizes un ietinumī/ruļļi; gatavi makaronu ēdieni, stienīši, zupas, putas un salāti; gatavi ēdieni, kas sastāv no ogļhidrātu un dārzeņu vai gaļas/zivju/pākšaugu, vai visu trīs veidu kombinācijas.	- Enerģētiskā vērtība > 950 kJ (225 kcal) - Piesātinātās taukskābes > 4 g - Sāls > 1 g